

„Soča“ izhaja vsak peti in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.40
Pol leta 7.20
Četrti leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanecih“ se plačuje za navadno tristostrano vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večerke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Cassana, 3.

Da se naj se blagovoljno pošilja uredništvu „Soče“ v Gorici Via Mercato 12, 1. nadstropje na opravilstvu „Soče“, Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravljanju.

Koroško.

V Gorotanu ali na Koroškem imeli smo Slovenci svoje slovenske kneze, ki so v domačem jeziku prisegali, ko so zasedali knežji kamenit stol na Gosposvetkem polji, ki so v domačem jeziku Slovenca prelaševali in sodili. To je bilo nekdanje; a danes je vse drugače. Slovenski otroci obiskujejo nemške ljudske šole in slovenski kmet se prelašuje in sodi po posredovalcih v tujem jeziku, ki so mu ga prinesli gospodovalci. O šolskih razmerah govoril je v državnem zboru poslanec Klun, iz čegar govora smo podali v zadnji številki okrajšan odlomek. O pravici in pravi govoril je poslanec dr. Ferjančič, in zdaj se nam, da bi se pregrešili nad Korošci, svojimi brati, in nad svojimi naročniki, ako bi jim ne podali onega dela daljšega govora, ki zadeva Koroško. Naš slovenski poslanec rekel je v državnem zboru:

„Čutim se dolžnega, da govorim tudi o sodnih razmerah naše sosedne dežele Koroške, ker to so tako posebne in za naše sorojake tako žalostne, da se morajo razpravljati tu pri posvetovanju justicijskega proračuna. Vse neprilichnosti, o katerih sem tožil pri drugih deželah, nahajajo se na Koroškem v izvanredno večji meri. — Na Koroškem se ne godi, da bi se, če tudi le izjemno, pri sodiških pisalo slovenski, čeprav je tretjina prebivalstva slovenska. Da, na Koroškem se celo redko prigodi, da bi sodnik s slovensko stranko govoril. Sodnik govori na Koroškem s slovenskimi strankami po posredovalcih. (Čujte! čujte! na desni). Kakšne baze so ti ljudje, si dovolim pozneje z nekoliko besedami navesti.“

Po šolskih razmerah se je na Koroškem skrbelo za to, da je tamošnji domači sodniški stan slovenščine popolnoma nevedšč (Čujte! čujte! na desni); in vendar oskrbuje ta in tak sodniški stan sodne opravke tudi v slovenskih krajih na Koroškem.

Naj bo terorizem Rusov proti Poljakom na ruskem Poljskem hud, in še hujši na popolno iztrebljenje terorizem Nemcev proti Poljakom na pruskem Poljskem, — vendar si mislim, da celo ondi govori domači sodnik z domačim ljudstvom v njegovem jeziku, kar se pa ne nahaja na Koroškem proti Slovincem, kateri imajo vse polno ustavnih pravic in jezikovno ravnopravnost! (Čujte! čujte! na desni).

LISTEK.

Deset božjih zapovedij v pravljičah.

Spisal dr. Franc Oblak.

I.

(Konec.)

„Solnce je nekega dne gorko sijalo. Popoldanske muhe nagajale so bolj ko druge krato in jaz, ki sem bil že odmolil svojo popoldansko molitev, sem mirno sedel pred svojo kolibo, noge križem deržeč in premišljujoč, kako lepo je Bog stvaril naravo, ker dal je gorkoto, ki žene vsako rastlino do zrelosti, a daje tudi pomoč proti vročini s tem, da valed njegove dobrote morejo vzrasti drevesa s širokim listjem, ki napravljajo hladno senco, v kateri se vsako živo bitje složno počuti. Gledal sem v hladni studenec, ki je izviral izpod široke skale, na kateri je rastle košata bukev, in ki je se svojimi bistrimi valčki izpiral in hladil korenike „plavim mačjim očem in rumenim rožicam.“ Tako razmišljujoč sem na svojem stolu trdno zaspal.“

Lahka sapica mi pihlja okolo sencovin sanja se mi, da se sprehajam po cvetoči ravnini ob znožji visokega hriba; naenkrat se ustavim pri nizkem grmovju, na katerem je bil pajek začel svojo mrežo plesti. Dolgo sem to opazoval in čutil se, kako more ta mala in neumna živalica tako umetno delo plesti,

na desni). Da se prikrivajo to razmere, se trdi, da nemško prebivalstvo na Koroškem neso Slovenci, ali, ker se vendar to ne da tajiti, — zgodovina statistika in vse drugo to dokazuje, — se trdi, da njihov jezik ni pravi slovenski.

Če govorim o tem predmetu par besed, ne storim to v namenu, da bi krivo nazoro gospoda poslanca beljaških knežjih občin popravljal, — to so že drugi gospodje poslanci uže naprej in izvrstno storili, ko je gospod poslanec za Maribor mislil, da je dvomljivo, — to storim marveč za to, ker se žalibog celo na najvišjih upravnih mestih nahajajo nazori, kakor so jih gospodje poslanci s Koroškega javili, in nam ni vse jedno, da imajo ti našo osodo odločujoči krogi jednake nazore, kakor omenjeni gospodje poslanci.

Moj materinski jezik ima pregovor, ki pravi, da se že dva najbližnji vasi v jeziku razlikujeta, čeprav le v nekaterih glasovih: „Vsaka vas ima svoj glas.“ — To raste od kraja do kraja, od dožele do dožele, to se nahaja povsod in se je o tem že govorilo.

Pri Slovincih je še ta posebnost, da so bili podložni nemškim graščinam, da v dotiko pridejo z nemškim prebivalstvom v mestih in z nemškimi uradniki.

Oni naravni razliki pridruži se še to, da so graščine, mestno prebivalstvo in nemški uradniki ljudstvu nekatere tuje besede ucepili, katero zdaj ljudstvo govori. — Če torej razvijajoči se jezik poskuša na mesto teh tujih postavljati prvotne izraze, ravna po nekem, tudi od Nemcev vsprejetem pravilu (Tako je! na desni), katero je slučajno tudi gaslo koroškega lista „Freie Stimmen“: „Proč s tujkami!“ V tem oziru torej ni mogoče slovenskemu jeziku in njegovemu razvijanju kaj očitati. Kako neutemeljeno pa in naravnost rečeno — bedasto je trjenje, da naše kmečko ljudstvo ne razume pismenega jezika, dokazuje ne glede na vse drugo, na najizpodbitnejši način društvo sv. Mohora, katero je po vseh slovenskih pokrajinah razširjeno.

O tem društvu se je le govorilo, vendar hočem tudi jaz nekoliko besed o njem spregovoriti, ker njegova data potrebujem za Koroško.

Društvo je šelo leta 1886 31.687 udov, vsak ud plača na leto 1 gld. in je prejel preteklo leto 6 knjig. Na Koroškem je bilo 3031 udov, ti so torej prejeli nad 18.000 knjig. Letos je poskočilo število udov na 34.800 in je pri tem narastku Koroška z nekim odstotkom udeležena. Knjige

Ko sem tako stal v sanjah, potiplje me nekdo lahkom po desnem ramenu; jaz se obrnem in zagledam moža svetlega obličja; močno se začudim. „Nič se ne čudi,“ mi reče, „jaz sem božjih angelov eden in sem prišel, da te podučim kadar bo treba. Vidiš, kaj se tam v planjavi godi?“ Zdelo se mi je, da vidim, kako je sredi one ravnine nastal grozovit brezdn, in da so iz njega švigale svile strele proti nebu, od katerih so padali na zemljo goreči utrinki (v sanjah je tudi to mogoče!). Strele same so v višini otemele, utrinki pa, padši na zemljo, so ugašali in so napravljali grde smradljive luže, iz katerih je rastlo trnje, osat in drug plevel, gnezdo gnusnim močeradom, ostudnim krotam, strupenim modrasom in kačam in različni lezečini. Z vprašujočim obrazom sem se obrnil do angela-učenika in ta mi reče: „Brezdn je divja in neomejena človeška nevednost in iz njega švigajoče strele so razna neprimerna dejanja posebno proti Bogu, ki se od začetka pač krepko in ponosno vzdigajo proti nebu, in se zdijo, da osvetljujejo širok prostor, pa naposled obledé in nasledki teh dejanj še pozno kažejo v strah ljudem, iz česa so nastali. Pa pustiva to žalostno polje in idi va na ono le goro.“

Sanjal sem, da sva začela na to stopati v hrib. Solnce je pripekalo, da je bila pot jako težavna. Gora, na katero sva imela priti, je bila tako visoka, da se njen vrh ni videl. Na poti bil sem tako truden in žejen, da sem skoro onemogel: „Vidiš, tam gori

to družbo so pisane v najkisejši slovenščini in samo ob sobi se umeje, da ne drugače za koroške udelekor za druge Slovence. Jaz torej vprašam, se-li da misliti, da si kupi ljudstvo, šteječe nekoliko čez 100.000 duš, na leto 18—20.000 knjig, če jih ne bere in razume? (Prav dobro! na desni). Jaz marveč trdim, da slovensko ljudstvo čuti neprimerno veliko potrebo izobraziti se v svojem slovenskem materinim jeziku in pravo junaštvo je to, da se ljudstvo, katero se s svojim jezikom pri domačih gosposkah nikjer ne posluša, katero zaradi tega jezika zančujejo, tako trdno drži svojega jezika. (Tako je! Čujte! na desni) in pravim, da je barbarstvo, da se slovenskim otrokom na Koroškem zabranjuje, da bi se naučili slovenskih pismen. Gospod naučni minister je vedel na vse odgovor dati, kar se je povedalo v njegovem področji, le razprave mojega čestitega rojaka in tovariša Kluna o koroških šolskih razmerah so ga mutastega napravile. To je zelo naravno. Svoje dobro ime kakor šolnik bi bil riskiral, če bi bil le jedno odobrujočo besedo o teh razmerah spregovoril (Istina je! na desni). Mi Slovinci smo mu — saj se nam je očitelo — predlagali družega sekcijakega načelnika, in jaz bi prav rad nj. prevzvišenost, če bi bil navzoč, prosil, da bi že čez to poletje del prostega časa, ki ga bo imel po tem načelniku, v to porabil, da temu pedagogičnemu nestvoru na Koroškem konec stori. (Bravo! bravo! na desni).

Vedoma ali nevedoma udajajo se celo odločilni krogi neistiniti trditvi, da so koroški Slovinci že na pol Nemci. — Pokliče se nemški škof v deželo in Slovincem se reče britka beseda: Koroški Slovinci so že dovolj omikani, da razumejo nemškega škofa. (Čujte! čujte! na desni). Uradniška mesta se od vrha do najnižje stopinje zasedajo z Nemci, slovenščine neznalnimi, (Poslanec dr. Forregger: To ni res!) Moram konstatovati, da je za nas Slovence jako žalostno prikazen, da je bilo tej vladi usojeno, koroško uradništvo tako temeljito ponemčiti, — čeravno nosi na svojem praporu gaslo „Jednake pravice za vse“. (Čujte! na desni). Še predno smo imeli 8. 19. tem. zak. je vodil dež. sodišča predsednik pl. Schulheim pravosodne razmere na Koroškem in je že tedaj spoznal, da je nedosta-

je studenec, pri katerem se okrepčal in žejo ugasiš, me tolaži prijazni angelj. Komaj sva dospela do njega, poklekne na kolena, nagnem svojo glavo pod skalo, izpod katere je vrela čista in hladna voda, ter srebaje pijem. „Vidiš,“ mi reče angelj, „to je vir vére, in iz njega si dobil moč, da prideš dalje do drugega studenca, ki izvira tam gori. Okrepčan vzdignem se na noge, ki jih nisem čutil več trudnih, sežem po palici, ki sem jo bil djal na stran, ko sem pokleknil, da sem iz studenca vode pil, in grem za angeljem. Hodiva in hodiva navzgor in že sem spet opešal. Prideva s težavo do drugega studenca in moj angelj mi reče: „Skloni se in pij, tu je studenec upanja.“ Pijem in ohrabri se mi volja in srcé. Vstanem in pogledam navzgor, če je pot še dolga, in vidim vrh hriba. Zlati in svitli orli so obletavali oni vrh, in neizrečeno željo sem občutil, da bi prišel nanj. Spet sva hodila in hodila z angeljem in zdelo se mi je, da mi znoj curkoma teče po čelu, kajti prav močno sem bil truden. Z angeljem prideva do tretjega studenca. „Studenec ljubezni,“ mi reče angelj, in jaz nisem čakal več njegovega povelja, ampak pil sem tudi iz vira tega studenca. Ko som se napil, začutim fofotanje porut in eden zlatih orlov, ki so obletavali vrh, prileti, me prime s kremplji spredeja za pas (opasan sem bil vedno z volano vrvi), jaz ga objamem okolo vratu, in tako me nese kakor blisk hitro svitli ropar na temo one gore in me položi na tla. Tu je bil že moj angelj pri meni,

tek, ki se mora odpraviti in da mora biti pri dežel- nem sodišči v Celovci vsaj toliko slovenščine zmožnih sodnikov, da bodo mogli s slovenskimi strankami brez tolmača razpravljati.

Pršli so drugi predsedniki, drugo vladno, in še nobena ni to opravičeno želje izvršila in nas Slo- vence jako ponižujoča prikazuje je to, da niti se- danja justična uprava posebno pri zadnjih imenovanjih ni zadostila tej opravičeni potrebi in da je imela nesrečno roko pri izvolitvi oseb, česarvno so se ji ponujali slo- venščine popolnem zmožni petenti. — Vlada se je morda ravnala pri tem po ozirih na rodbinske ali druge razmere, je pa prava, da tem ozirom nasproti stoji pravica celoga ljudstva, da ga sodnik, ki se zanj postavi, vsaj razume. V Celovci bode se še dalje s tolmači razpravljalo, kakor dolelej.

Tolmač morda zadostuje na zunan, je navadno avskultant, toda manjka mu najvažnejša lastnost za tolmača, manjka mu zanesljivo poznanje jezika, — ker ti ljudje so skoni svoje učno dobo le ravno o- stanke materne jezika v sedanjost režili, — in ti ljudje so tolmači! — Da se razprave s tolmači ne vrte po postavnih pravilih, je celo umevno, če se preizkusi, da se razpravljajo s tolmači odveč vleče. Komaj če se opomni, da je Peter ali Pavel tolmačil; da bi se pa zapisnik pisal ne le v jeziku, katerega piše sodišče, ampak tudi v jeziku stran- ke, oziroma da bi se njena izpovedba zabeležila v njenem jeziku, kakor veli postava, — to se celo ne prigodi. — Pa ne tolmači se le pri deželnem sodišču v Celovci, ampak tolmači se tudi pri okrajnih sodiščih na Koroškem, in to, gospoda moja, je največja rana na pravosodji koroškem. Po vednem nastavljanji nemških sodnikov ustanovila se je tam institucija, da prosto ljudstvo, naj je kli- ceno k sodišču ali naj samovoljno tja gre, spremljajo posredovalci, kateri kakor si bodi raz tolmačijo za- devo stranke sodniku.

Kdo so ti ljudje? V vsaki vasi se nahaja člo- vek, kateri nemško lomi, — rekrutirajo se taki ljudje iz slabih dijakov, vojakov itd. Nič nemajo svojega ti ljudje, — če so kedaj kaj imeli, so to napravili, ker so nagnjeni na to, da napravijo, kar imajo. Dajo se porabiti pri kupčijah vsake vrste, posebno posredujejo na živinskih sejmih. Imenujejo se mešetarji.

Tem ljudem je na Koroškem zaupan o posredovanje mej slovenskim ljud- stvom in gosposkami. (Čujte! na desni.) Ker nimajo disciplinarnega štatuta (Veselost na desni), dajo se uporabiti tudi od obeh strani, večkrat to stranke vedo, večkrat se pa to godi za hrbtom druge stranke.

Glede plačila (honorara) niso izbirčni, vza- mejo denar, živce (veselost) in so sem ter tja zado- voljni, da se jim piti da. (Čujte! na desni.) Ti ljudje torej posredujejo! Na Koroškem se ne prigodi, kakor drugod, da bi stranka, ki v pravdi propade nasprotni stranki očitala, da je zadevo kri- vično povedala, da je krivo prišlo, — na Koro- škem zadeva ta obdolžitev le mešetarje, oni so krivo razpravljali, oni so tako dali priliko za krivo prisego, oni se dolžijo, da so od nasprotne stranke podmi- teni. Dovoljujem si pozornost vis. justične uprave obračati posebno na to, da se na Koroškem za ta posredovanja v pravdi stroški za- tehtajo, da se priznavajo plačujejo in ekskvirajo. (Čujte! na desni.) Pa ne le v za- devah strank, tudi v kazenskih zadevah po- slušujejo se sodniki takih posredovalcev

Kaj sem tu videl, ne morem popisati. Vprašam pa angelja: „Kje sem?“ Odgovori mi: „V nebesih sva.“ Jaz vprašam: „Tu bi moral Boga videti; kje je?“ Reče mi: „Ti si vstvarjeno, omejeno bitje, jaz tudi; prosiva te milosti.“ „Prav, pa jaz ne morem upati, da se meni nevrednemu bitju neizmerni Bog v vseh svo- jih lastnostih pokaže.“ Vitem se zbudim, ker med tem ko sem spal, so se bili zbrali temni oblaki in strela je udarila v bukev, ki je rasla na skali nad potok- om zraven moje kolibe. Ostrašen se zgrudim na ko- lena in molim.“

Gregor je živel v kriškem samostanu potem še eno leto. Delal je zdaj pokoro za greh dvombe, na kateri so ga sanje opominjale, češ, da sanje spet bu- dijo to, kar se je kdaj res mislilo, in je popolnoma spokorjen v Gospodu zaspal.

Pripovedovalec je končal: „Sam volčanski župnik ki ga je pazljivo poslušal, reče na to: „Prva polo- vica povesti spada le za toliko sem, da se Gregorje- va oseba bolj pozna. Druga polovica ima pa verako stran. Prav bi bilo, da bi natanko izražala edino st Boga. Ali res je pa tudi, da povesti so enake pri- meram, ki so vse šepave, druga na eni, druga na o- beh nogah. Vsi pač moremo in moramo pametno mi- sliti in verjeti, da v vesoljnosti ne moreta biti dva gospodarja ali pa več, ampak da vlada vse en sam gospod, eden edini Bog. Z Bogom!“

Vsi so zadovoljno ali iz cerkve in pripovedova- leo Močnik je bil zunan cerkve povod občudovan.

in do kakih neprilik, do kakih strahovitosti to po- stopanje dovaja, naj Vam dokazuje slučaj, da je v nekej preiskavi zaradi umora preiskovalni sodnik, potem ko je nekoliko časa sem ter tja preiskaval, na to prišel, da je tisti posredovalec, tisti mešetar, ki je mej njim in pričami tolmačil, sam storilec, sam morilec. (Čujte! čujte! na desni. Posl. Naberger proti levici: Kaj porečete na to? Posl. dr. Trojan: Ali tudi to hočejo občine? Posl. dr. Foregger: Saj je lahko tudi zapriseženi tolmač morilec!)

Jaz bi lahko še druge slučaje na- vajah, kako se pravosodje na Koroškem oskrbuje, posebno zato, ker je to zakrito vidu se- danjega voditelja pravosodja: mislim pa, da sem za pravico ljubeče in nepristranske može do- volj povedal. Obratam se do justične uprave, da ona nepremično svoje oči upira v te razmere, katere se ne daje oporekati, še olepšati ne po- nikakih poročilih, in da že takoj misli na to, kako te razmere zboljša.

Meni se zdi najprimernejše, naj se takoj od- redi, da se mora v bodoče pri razpravah sodniških mest v slovenskih pokrajinah že v natečaju iz- recno zahtevati znanje slovenskega je- zika v govoru in pismu. — (Tako je! Prav tako! na desni.) To je le naravna terjatev. Visoka justična uprava naj si pa že sedaj pridobi te- meljite vesti o jezikovnem znanji sodnikov in naj že sedaj gleda, da s premeščenji ali kakor si bodi to zboljšanje upoti.

Prej omenjena in utemeljena resolucija, katero priporočam v podporo in da se ob svojem času vsprejme, se glasi (čita):

„Vlada se pozivlja skrbeti za to, da se mora že pri imenovanji avskultantov na jezikovno sposob- nost prosilcev ozir jemati in da je v nadsodiščih Graškem in Tržaškem vselej ono primerno število slovenščine in za Istro hrvaščina v govoru in pismu zmožnih avskultantov, kolikor se jih potrebuje za nastavljanje na višja sodniška mesta, katera zahtevajo to jezikovno znanje.“ (Ploskanje na desni. Govorniku se čestita.)

Dopisi.

Iz Brd, 8. junija. — Draga „Soča“, prinesla si dopis o smrti č. g. Jožefa Pahorja, ki je dne 28. maja t. l. umrl v Medani kot upokojen vikarij. Drugi binkoštni praznik (30. maja) so ga peljali vsled nje- gove zadnje volje iz Medane, kjer je mnogo let kot dober pastir pasel zveste slovenske ovčice, v Opatje- selski vikarijat, da bo počival v domovi zemlji, v svojem rojstnem kraju, kakor r. Mihaelko. A to mo- ram poudarjati, da je bil r. Jožef kljub dolgotrajni bolehavosti čvrst in živahen, vnet za cerkvene in na- rodne pravice, vreden stražar ob meji Italije. Kako so mu blisketale oči od notranjega ognja, ko je go- voril o zvitih nakladih nasprotnikov, o framskih ver- skih in narodnih, ki skrivajo bodalo morivno pod plašč pobožnosti in pravičnosti! Navduševal je mlajšo duhovščino na vstrajen boj pri vsaki priliki: „Vas, bratje mili, čakajo hudi časi, kruti boji; a ne udajte se!“ Ne udajmo se, da lahko porečemo z aposto- lom: „Dober boj sem bojeval, tek sem dokončal!“ Bog mu daj „krono pravice“!

Iz Ergarja, 9. junija. — Ko nam je odšel pri- ljubljani učitelj g. Vinko Vodopivec v Podgoro, bila je hitro razpisana tukajšnja učiteljska služba. Kakor smo poizvedeli, oglasila sta se le dva prosilca. Krajni in okrajni šolski svet strinjala sta se v tem, najdobi službo starejši, ker smo tudi občinarji mislili, da je bolj sposoben za našo občino, ki daje veliko dela. Že smo čakali dan na dan, da nam dotičnik pride; ali na svojo žalost smo izvedeli, da je dotični prosilec odtegnil svojo prošnjo. Ker je zdaj razpisana služba naše šole, mislim, da vendar dobimo koga, ki ne od- tegne svoje prošnje, in ker je postranski zaslužek lep, upamo, da se oglasi več prosilcev nego zadnjič.

Iz Kamenj, 8. junija. Tužno so zapeli zvono- vi v Skriljah, Kamenjah, Stomaži in Vrtovin v po- nedeljek jutro, t. j. 6. t. m., naznanjujoč prežalostno vest, da je preminolo biti za vselej preblogo, nea- domestljivo srce. Potrtim srcem vzdihnil je vsakeč iz- vedši, da milo pojo zvonovi k večnemu počitku g. An- tonu Favettiju, posestniku v Skriljah.

Umrli je mož, jaklen značaj, veren katoličan, iskren rodoljub, vrl gospodar in preblag oče. Po vsej pravici žaluje družina, kajti izgubila je nenamisljive- ga očeta; a žaluje tudi vsa vipavska dolina, ker iz- gubila je moža, ki jej je bil v čast, kakor jej je bil dober svetovalec in podpora v mnogih zadevah. Vse- lej je vedel pravo pot pokazati onim, ki so ga za svet prašali, in bil je voditelj onim, ki so potrebovali vodstva. Ne le domačini, ampak tudi od daleč hodili so po modre svete in pouke k blazemu Antonu. Opra- vičene so bile torej solze, ki so danes moč le gomilo, ki pokrija moža, kateri je zaslužil mnogo več nego

to, a solze so bile prave, srčne in splošne; med oko- lo stoječimi ni bilo očesa, ki ne bi se bilo v sa'zah to- pilo.

Ranjki Anton Favetti rodil se je 1843. l. v Skri- ljah, šolal se je v Gorici. Že v svojej nežnej mlado- sti okusil je kelih trpljenja, ko mu je kot 11 letne- mu dečku noizprosljiva smrt vzela skrbnega očeta. Ko je dovršil tedanjo realko, vezbal se je še pri g. Spaz- zapanu, advokatu v Vipavi. Pozneje pa je pomagal gospodariti svojej dragej še zlati živej materi; odliko- val se je vedno po marljivosti in modrosti; bil je pra- vo veselje in up svojej materi.

Skrbel je vedno, kako bi si posestvo uredil, da bi mu donášalo primerne dohodka. Čital je jako rad gospolarske knjige, časopise, ogledal si je marsikako lepo urejeno posestvo, kmetijsko solo, i. t. d. Da je bil pravi kmetovalec, kaže nam Favetti-jevo posestvo, ki je uzor tamošnjim prebivalcem.

Ni skrbel le za se, ampak, mar mu je bil tudi občni blagor. Zupanoval je doma več let zaporedoma. Kako je imel vse v najlepšem redu, vedo nam pove- dati višje oblasti, ki so ga visoko cenile.

C. k. okrajnega šol. sveta je b. l. veren ud od prvega začetka do smrti; krepko potegoval se je vse- lej za pravico, rad je podpiral učitelje ter jim vedel vselej z dobrimi sveti lajšati težavno stanje. Cest- ni odbornik bil je več let; kaj je bil temu odboru, so nam dokazali volilci letošnjo zimo, ko so ga zopet volili v odbor, če tudi je bil telesno že onemogel. Pred leti ga je izvolilo veteransko društvo častnim udom. Jasno nam zopet priča njegovo marljivost to, da je še letos prevzel predsedništvo krajnega šol. sve- ta, ktero je do zadnjega vrl opravljal. Tudi na viš- jem mestu so spoznali njegovo požrtovalnost, zato ga je Njegovo Veličanstvo odlikovalo z zlatim križom za zasluge. Doletela ga je tudi redka čast, da je pri zad- njem pohodu Nj. Veličanstva v Gorico bil povabljen k cesarskej mizi.

Pogreb bil je živ dokaz, kako se spoštuje mož, ki živi in trpi za občni blagor. O tem prihodnjič.

Politični razgled.

Čehe zadela je velika zguba. Umrli je jeden najimenitnejših in uplivnejših mož na Češkem, ki je bil sicer rodod Nemec, a se je jodločno in uspešno bojeval za enakopravnost češkega naroda in svete cerkve. Minolo nedeljo umrl je namreč gospod Henrik Jaroslav grof Clam Mar- tinic v Pragi pridši iz Italije, kjer se je hotel odpočiti od truda in dela na političnem polji. Vsi češki listi izšli so s črnim robom in so iz- razili tudi z besedo svojo žalost in bolest o to- liki zgubi.

Inače pa pišejo češki listi že nekaj časa jako pomirljivo in ponujejo Nemcem roko v po- šteno in odkritosrčno spravo. Nemškim poslan- cem, ki so bili izstopili iz dež. zbora češkega, uničen bil je mandat in sedaj razpisale se bodo nove volitve. Zato ponujajo češki listi spravo Nemcem pred volitvami, a vidi se, da bode vse prizadevanje češko brezuspešno. Nemec noče ni- česa vedeti o spravi, to je o spravi že, pa taki, da je on gospodar, a Slovan hlapec. Istina je, da vsi Nemci neso taki, celo večina ne, a kaj to pomaga, ko imajo židje in liberalci skoraj vsa glasila v svojih rokah in tako zadušijo vsako gibanje v korist sprave na podlagi enakoprav- nosti.

Drugod vlada v tostranski polovici politič- na tihoča, na Ogerskem pa je jako živahno vo- lilno gibanje, ker so volitve v državni zbor o- gerski pred durmi. Kako bodo volitve izpadle, o tem ni dvoma; vlada ima vse vjajete v rokah in dobila bode veliko večino, pet milijonov Madja- rov gospodovalo bode kakor do sedaj neusmilje- no in grozovitno nad 9 milijoni nemadjarških narodov. Tudi v hrvaškem saboru imela bode takozvana narodna stranka večino za se, ali kar se še sedaj godi pri volitvah, to je neznošno, to je strašno. To spominja le še na začetek tur- škega gospodarstva na jugu. Sicer pa hrvaški pregovor pravi: Vsaka sila do vremena.

Na zunanem polji je še vedno francosko ministerstvo, ki svet zanima. Nemčija je za se- daj tam zmagala, a zdi se, da ne bode dolgo uživala sadu te zmage. Razburjenost proti Rou- gierovemu ministerstvu rase že sedaj in ni ne- možeče, da pahne ljudstvo tudi starega predsed- nika Grevy-a raz predsednikov stol, ter vroči vajete vojne in politične generalu Boulanger-u, ki je Nemcem strah in groza.

Tudi v Bolgariji se nekaj pripravlja, regenti potujejo tje in sem po deželi, ne da bi povedali, zakaj. Govorilo se je, da so jednega ranili ali celo usmrtili, a vlada je to vest preklicala. Veliko sobranje se kmalu snide, a ne bode se pečalo z volitvijo kneževu, temuč podaljšalo bode le regentom oblast do vladanja, če ne pride kaj drugega vmes.

V Belgiji so se delavci zopet poprijeli dela, mir vlada zopet v deželi.

Domače in razne vesti.

Procesija sv. R. Telesa bila je letos v Gorici nenavadno slovesna. Njegova vzvišenost Sisinij baron Pretis, namestnik Njegovega Velikanstva za Trst in Primorje, ki stane od 1. maja v Gorici, se je ni mogel udeležiti, ker se je bil odpeljal uže v soboto na Dunaj prašat zdravnika za svet o svoji bolehnosti (nasledkih prenapetega dušnega dela). Kot cesarjev namestnik šel je s procesijo dvorni svetovalec Franc baron Rechbach, načelnik goriške policije; kot zastopnik mesta pa vitez reda Franca Jožefa dr. Maurovich, mestni župan, z dvema magistratnima služabnikoma v prazni obleki. Višji uradniki sodnijskih in upravnih uradov bili so navzoči v lepi službeni opravi; vojaštvo je bilo zastopano po stotnji pešcev, katerim je zapovedoval stotnik; častniki so se bili zbrali pred četrtim oltarjem ob Paternollovi hiši. Glasili pod poveljstvom načelnika g. Pinauciga oskrbovali so častno stražo; vojaška in mestna godba ste svirali po vsej poti primerne skladbe. Ker ni kolere v Trstu, udeležila se je procesije goriška šolska mladina, katere je prav veliko (tudi deklice slov. zasebne šole), in razni zavodi. Ulice in okna bila so povsod lepo ozaljšana, koder je šla procesija, in povsod je bilo brez števila ljudstva, ki se je vello splošno prav lepo. Vsak verni kristijan moral je biti zadovoljen s prelepo cerkveno slovesnostjo, Popoldne je bila procesija na Kostanjevici.

Po svitem cesarji sta bila sprejeta v avdienci tržaški namestnik Sisinij baron Pretis in deželni predsednik bukovinski Feliks baron Pino.

„Goriški Sokol“ je dovoljen z razpisom veljavnega c. k. namestništva z dne 19. maja 1887. Daljše naznanilo došlo nam je za ta list prepozno.

Katoliško bralno društvo v St. Ferjanu blagoslovi dne 12. junija ob 9^{1/2} uri popoldne svojo društveno zastavo; točno o 5. uri popoldne pa priredi slavnostno besedo na dvorišču visokorodnega gosp. Jožefa bar. Formentina. Spored: 1. Godba. Venec narodnih pesmi. 2. „Želje Slavjana“, zložil Hajdrih; moški skupni zbor. 3. Pozdrav predsednikov. 4. Trobojica, zložil Hr. Volerič; moški zbor kozanski. 5. Slavnosten govor. 6. Godba. „Slavjanka“, mazurka. 7. Dvogovor. 8. Ave marija, zložil Forster; z godbo, mešan zbor. 9. Deklamacija. 10. „Sarafan“; z godbo, sopran in alt. 11. „Muteč“, šaloigra v 1 djani. 12. „Domovina“, zložil A. Leban; mešan zbor, z godbo. Po besedi prosta zabava, med katero bode svirala godba. Ustopenina k besedi za neude 20 novcev, sedež 10 novcev. V St. Ferjanu dne 4. junija 1887. Odbor.

„Slov. bralno in podporno društvo v Gorici“ razposlalo je svojim društvenikom naslednje vabilo: Prihodnjo nedeljo 12. t. m. blagoslovi „Katoliško bralno društvo“ v St. Ferjanu popoldne svojo novo krasno zastavo; popoldne o 5. uri priredi pa slavnostno besedo na dvorišču preblagorodnega gospoda barona Formentina. Iz tega povoda sklenil je podpisani odbor, da napravi naše društvo v nedeljo 12. t. m. izlet v St. Ferjan, h kateremu vabi s tem vse gg. društvenike in njih družine s prošnjo, da bi se ga udeležili v prav obilnem številu. Društveniki se bodo zbirali ob 2^{1/2} v društvenih prostorih; točno ob 3 odinejo iz mesta ter pojdejo do Lenardiča pod St. Ferjanom, kjer bo splošno zbirališče, tudi onih društvenikov, ki bi bili uže prej odšli, ki bi se peljali, ali ki bi došli iz sosednjih krajev. Ob 4^{1/2} napotijo se izletavci skupno proti St. Ferjanu, kjer bodo slovesno sprejeti po ondašnjih rodoljubih in spremljeni do slavnostnih prostorov, v katerih začne beseda o 5. uri. Glede povratka naznani se društvenikom, kar bo treba, v St. Ferjanu z ozirom na razmere, ki se tam pokažejo. Društveniki! udeležite se izleta v prav obilnem številu, da si okrepite ude in da vredno počastite svoje narodne brate v bližnjih Brdih. V Gorici, 4. junija 1887. Odbor.

Josipa Pagliaruzzija-Krilana in njegovih „Poezij“ I. zvezek opisuje g. Fr. G. v št. 9. „Slovana“ tako le: „Nad dve leti je že minolo, kar je zatisnil oči v solnčni Gorici pesnik, o kojem nam je danes govoriti; kar je prenehalo biti rahlo srce Josipa Pagliaruzzija-Krilana, čegar podoba in životopis je prinesel „Slovana“ o svojem času (1885, št. 7). Zloževali niso 1. marca leta 1885. ob ranem grobu Kril-

lanovem samo njega svoji, žalovala je tedaj vsa Slovenija dobro znajoč, kaj je položila s Pagliaruzzijem pol zeleno rušo. Hvaležen spomin hranijo mlademu pesniku srca vseh rojakov, najlepši spomenik pa si je postavil sam s svojimi deli, kojih prvi zvezek leži v Krilanovi poeziji pristojni obliki prel nami. Pod laškim njegovim imenom se je skrivala najblažja slovenska duša, polna ljubezni za trpečega brata in u bogi svoj narod, — za slovenski naziv (Krilan) pa se je zagrinjalo široko srce, v katerem je plala prava, čista poezija. (Štrekelj: Ljub. Zvon. V. 228.) Te besede usiljuje se nam nehoté, beročim Krilanove posmi. Ta resničnost, ta mila otožnost, ki veje iz njih, oprijema se tako rahlo tvoje duše, sega ti tako globoko v srce, da preditavsi jo še jedenkrat uzamó v roko knjižico ter čitaš in čitaš.“ Na to opisuje g. Fr. G. lirčno in epično poezijo Krilanovo, katero po vsem jako hvali, in pravi h koncu: „Govoriti bi se dalo marsikaj o Pagliaruzzijevih poezijah, a prostor za to nam je pretesno odmerjen. Sicer pa, čemu govoriti, ko najlepše in najjasneje govore o sobi pesmi same? Priporočamo torej lepo natieneno in ukusno okrašeno knjižico z mirno vestjo kar najtopleje cenjenim čitateljem, zagotavljajoč jih, da bodo zadovoljni z izrednim užtkom, koji bodo imeli beroč Krilanove poezije v sedanjem tako malo pojetjenem času.“ Krilanove „Poezije“ se dobivajo v Ljubljani v „Katoliški knjigarni“, v Gorici pri Wekulatu in pri sestri pokojnega pesnika, gospodični Mariji Pagliaruzzijevi v Gorici, ulice sv. Antona št. 4. Knjiga stoji nevezana 1 gl., vezana v platno 1. gl. 50 kr.

Goriška podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda prizadeva se po svoji moči, da bi družbi na Goriškem pridobila kolikor mogoče udov, ki bi sodelovali pri plemenitem namenu, ki ga ima ta družba. V to svrhu imenovala je podružnica mnogo svojih poverjenikov, katerim je načelníštvo te dni razposlalo naslednji oklic: — P. n. gospod! [Podpisano načelníštvo Podružnice Goriške Družbe sv. Cirila in Metoda imenovalo Vas je v seji 5. junija t. l. svojega poverjenika v krogih Vam pristopnih Vašega kraja in Vas uljudno prosi, da bi pristopili k rešeni podružnici, ako niste morda že ud katere druge, — da bi prevzeli to častno nalogo ter da bi po svoji moči širili med prijatelji in znanci to potrebno in prekoristno društvo, oziroma da bi mu pridabljali novih udov med narodom. Vsled društvenih pravil ima družba namen vsestransko podpirati in pospeševati slovensko šolstvo na kato liško-narodni podlagi; v ta namen napravlja in vzdržuje za slovenske otroke otroške vrte in šole ali pa pomaga, da se ustanavljajo in vzdržujejo. Društveniki so raznih vrst: ustanovniki plačajo enkrat za zmiraj 10 gl., letniki 1 gl. na leto, podporniki 10 kr. na leto. Podružnice se lahko napravijo v vsakem kraju, kjer je najmanj 20 družbenikov; vsak družbenik mora pristopiti h kateri podružnici, ki si jo sam izbere. Podpisano načelníštvo ponavlja svojo prošnjo, da bi p. n. gospod pridobivali Goriški podružnici novih udov ali pa da bi v svojem kraju ustanovili posebno podružnico, ako se oglasi dovolj društvenikov. Imena na novo pristopivših družabnikov in njih doneske, katere blagovolite posirati, pošljite, prosimo, v Gorico pod naslovom: Načelníštvo „Podružnice sv. Cirila in Metoda v Gorici“, via Mercato, 12.

Vojaško. Na sv. R. Telo hodila je patrula 7 mož z nasajenim bodalom uže ob 6. uri popoldne po mestu radi naših nenavadnih razmer. — Pešpolk št. 62, ki je zdaj v Gorici, nas zapusti po letošnjih vajah; 1 batalijon pojde v Bosno, 2 pa v domačo deželo na Sedmograško. V Gorico pridejo 3 batalijoni domačega (tržaškega) polka št. 97, ki je zdaj v Pulji; tje pojde oni, ki je zdaj v Trstu, št. 61. — Častniki pešpolka št. 61 v Trstu hoteli so prirediti dobrodelno veselico za svoje ogerske rojake v tržaškem mestnem vrtu, kjer se navadno pripravljajo take reči, ali mestni magistrat jim vrta ni dovolil. Burgstaller! Kohenlohe! — Ustrelil se je topničarski polkovnik v pokoji Leitgeb v 75. letu svojega življenja radi žalostnih gmotnih in družinskih razmer. Pokopali so ga v četrtek z vojaško častjo.

Zgubil je nekdo v četrtek 9. t. m. na poti iz Gorice v Kojsko in odtod v Plave zlato zapestnico brez ključa z lepo zaponko v sili. Kdor jo je našel, naj jo prinese na goriško policijo pri c. k. okr. glavarstvu, kjer dobi lepe obresti.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani imelo je dne 1. junija svojo X. sejo. Navzoči so bili: prvomestnik Tomo Zupan; podpredsednik L. Svetec; odborniki: dr. vitez Bleiweis Trsteniški, Iv. Hribar, M. Močnik, dr. Vošnjak, J. Žičkar, A. Žlogar, And. Zumer. Prvomestnik naznanja ugodni uspeh poklonitv pri p. n. kneznadškofu v Gorici in škofu v Trstu. Zapisnikar naznani, da so vsi sklepi jezajše seje izvršeni. Zagotovi se podpora neki šoli ob jezikovni meji. Neki otroški vrtnarici se prošnja usliši. Prošnja nekega šolskega vodstva se odbije. Več predlogov podružničnega Tržaškega načelníštva se odobri. Sklene se, da bo letošnja velika skupščina v Trstu v torek, 19. julija. Razgovor o

opravih velike skupščine. — Slavna načelníštva podružnic opozarjamo spričujočim, naj določijo: čim prej mogoče potrebne izkaze in nabrane svote. Glede v št. 10 velikih pravil velevarnega pobiranja denarnih doneskov volja kalendrovo leto. Isto tako naj podružnice pravodobno naznanijo svoje zastopnike, oziroma pooblaščenca za veliko skupščino. Umno je po sebi, da podružnični zastopniki potujejo k veliki skupščini ob svojih, ne pa ob podružničnih stroških.

Slavnostno kantato, katere se bode pela pri blagoslovljeni zastavi slovenskega delavskega pevkega društva „Slavec“ dne 10. julija t. l., je zložil omenjenega društva častni član g. S. Gregorčič, uglašbil pa gospod Ant. Förster v Ljubljani. Kantata se ravnokar tiska in tedaj bo mogoče, da si jo omislijo tudi druga društva in pevski zbori.

Stritarjevi zbrani spisi obsegali bodo 100 do 120 tiskovnih pol ter pridejo na svetlo v 50 do 60 snopiščih, obsežnih po dve polji v osmerki, vsak po 25 kr. Vsak teden izide jeden snopišč, ali vsak drugi mesec jeden zvezek, tako da bode izdajanje vseh spisov trajalo nekaj nad leto dni. V prav ličnem pozivu na naročbo, katerega sta priložila današnji „Sodi“ založnika Kleinmayer in Bamberg, ispregovoril je g. Stritar v priporočilo nekaj prav arčnih in lepih besed, in preverjeni smo, da se izpolni njegova želja, da obelíštvo slovensko, kateremu so spisi namenjeni, seže z veseljem in hvaležnostjo po novi izdaji, ki bo koristila onim, ki jo znajo rabiti.

Slovenskim učiteljem poziv. Dasi pri prvi izdaji „Popotnikovega koledarja za slovensko učitelje“ ne moremo ponášati se z gmotnim uspehom, priča vendar nam laskavo priznanje od vseh strani, da smo s „Popotnikovim koledarjem“ pravo pogodili. To in pa želja, da bi odpravili nedostatké, ki so bron našo krivdo ostali v l. letniku, nas spodbuja, da že letos priredimo „Popotnikovega koledarja“ novo izdajo. Da se pa drugi letnik dobro obnese (in da postane to delo povsem zanesljiv tolnač vzajemnosti med slovenskim učitelstvom, treba bode splošnega sodelovanja.

Obračamo se torej že zdaj do častitlih tovarišev in tovarišic svojih, kakor do vseh prijateljev našega podjetja, z nujno prošnjo, naj bi nam blage volje naznanili v kratkom: a) vse sebe ali bližnje sodruga zudavajoče pomote, katere so zasledili v letošnji izdaji „Pop. šematizma“; zlasti nam bodo všeč popravki gledé pisavo imen, priimkov in krajevnih imen; b) premembe, ki so se vršile od prvega izdanja tako gledé oseb, kakor tudi posameznih šol (nove šole ali razširjenje). Ker se je od nekod želja izrekla, naj bi se navedli v šematizmu tudi zastopniki učitelstva v okrajnih šolskih svetih, prosimo, naj se nam o svojem času tudi v tej zadevi določijo potrebni podatki. Na osebne želje gledé dopolnitve šematizma se bomo po možnosti vselej ozirali. Uredništvo „Popotnik-a“, Maribor, Reiserstrasse, št. 8.

Listnica uredništva. Iz Sela dobili smo čepis o plesih in o vedenji županstva in starešinstva v tej zadevi. Ker je bil list že napolnjen, odložiti smo morali čepis za drugo številko. — Čepis iz gor. okolice prihodnjič.

Cerkvenim oskrbníštvom

vsojamo si priporočiti v pazljivo branje naslednji čepis iz Litije v 121. št. „Slovenca“ z dne 31. maja t. l. Čepis se glasi:

Iz Litije, 28. maja. V nedeljo — šesto po veliki noči — oglasilo se se v naši cerkvi nove orglje prvkrat — po spretni roki — pri službi Božji. Blagoslovil jih je slovesno preč. g. dekan Jak. Rus v družbi 5 duhovnov ter imel potem primeren govor, ki je slehernemu ogrel srce.

Pisatelj teh vrstic se pač ne drzne kritikovati orgelj, a mesto njega naj govori mož, katerega po pravici imenujemo strokovnjaka, gosp. Anton Forster, mnogozasluženi vodja glasbe v stolnici, kateri nas je na povabilo ta dan počastil, orglje natančno preskusil ter na prošnjo poslal sledečo poročilo: „Brata Zupana v Kamni gorici pri Kropi postavila sta v Litijaki cerkvi nove orglje — od leta 1880. 17. delo. Orglje imajo v manualu 10 registrov: Principal 8', Gambo 8', Harmonično flavto 8', Krit (Gedeckt) 8', Dolce 4', Oktavo 4', Gamsov rog 4' in Mikaturo trojno; v pedalu dva registra: Subbas 16' in Oktavbas 8'; razen tega oktavní in pedalni sklep ter 3 zbiralnike za fortissimo, mezzoforte in piano. Piščal obsegajo cele orglje 588 in sicer: 390 iz cina, 46 iz pocinjenega cinka in 152 iz lesa.

Polne orglje se glase po omenjeni, ugodno zastavljeni dispoziciji, krepko in veličastno; posamezni registri so izvrstno intonirani, slehern odgovarja svojemu naslovu; posebne milobe so nežni registri, dulce n. gr., kakot nebeški glasovi.

Igrá se na manualu in pedalu z lahkoto, kakor na harmoniji, celo „staccato“ se hipoma zasliši, kakor na klavirji in to vse brez ropotanja, ktero pri orgljah navadno slišimo. M. banika je zmureč v teh or-

gljah tako urejena, da moramo na to čisto novo naredbo po vzoru Walkerjevih konstrukcij opozoriti. Komunikacija med igralnikom in sapnil. (na stožke) je od prejšnjih del te firme popolnoma različna. Trikotniki so vsi medni in na koncih lično z usnjem obloženi, da privezki traktore pri igranju ne ropotajo.

K temu se more vsak trikotnik posebej ven vzeti, med tem, ko se je morala pri drugih orgljah cela letvica ali spojka trikotnikov pri popravilu enega samega izdigniti. Valčki so iz polakovanih lahkih kovinskih cevi narejeni; iglice se jim na koncih vrtijo v stebrih s suknom obloženih; valčki imajo potezne ročice upravljene na vijake in so tudi ob koncih z usnjem obloženi, da zabranijo najmanjši ropot. Tudi vodila stožcev so uspešno predruščena in sploh je vse od piščali do meha iz najboljšega materiala in tako praktično urejeno in razpostavljeno, da se pride lahko k vsaki reči posebej, kadar je treba. — Cena celega tega dela je 1300 gld., gotovo jako nizka, rekel bi neverjetna, ako se to nove orglje primerjajo z drugimi glasbenimi instrumenti iste cene!

Zatorej prav rad izva priča, da se pri vsakem novem delu domače tvrdke „Brata Zupana“ vidi in sliši nov napredek v vseh oddelkih orgljarske stavbe, s čemer ne rečem, da so prejšnja dela te tvrdke za toliko slabejša; a z napredkom ne bomo v nobeni umetnosti nikdar pri konci, in kdor bi se bahal, da mu ni več treba napredovati, še bi gotovo rakovo pot. To izjavo, po natančni preskušnji novih orgelj Litvinskih napisano, tukaj za lastno roko podpisujem. V Ljubljani, 24. maja 1887.

A. F. m/p.

Dostavljam, da je dne 26. maja prišel orglje prekušat še drug strokovnjak, prečast. g. o. Angolik Hribar. Kar iznaden nad lepim in dobrim delom, natančno zadetim značajem posameznih spremenov ter sploh velikanstvom napredkom firme „Brata Zupana“ — kakeršnega si pač ni mogel misliti, ko je le neke eno prvih Zupanovih del videl — je kot pravičen, nepristranski presojevalec pridružil se nam, ki ljubim vima umetnikoma iz dna srca kličemo: Cestitamo na lepo prihodnost! — Pri dobrih orgljah imamo pa tudi dobre, da, izvrstne pevake moči, ki blage volje — brezplačno — delajo — za čast božjo. Slava jim! Bog jim povrni!

Zahvala.

Podpisani se srčno zahvaljujem vrlému pevovodji g. M. Zegi, nadučitelju, in sl. pevskemu zboru za premilo petje v cerkvi in na gomili ranjke, kakor tudi vsem onim blagim osebam, ki so se udeležile pogreba moje prerano umrle preljubljene in nepozabne soproge

Marije Valentinčič

rojena Defacis in so na tako sijajen način ranjki skazali poslednjo čast.

Kanal, 7. junija 1887.

Vincencij Valentinčič

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji za pol leta gld. 2.30; za letet leta gld. 1.15.

Mnogo prihrani,

kdor kupi obleko v

krojačnici Ignacija Steinerja, ki je največja v Gorici

v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiri narejena obleka po naslednjih cenah:

Popolna pomladanska obleka za gospode	od 8 do 30 gld.
„ „ „ „ „ dečka	„ 6 „ 15 „
„ „ „ „ „ otroka	„ 3 „ 10 „
Površne pomladanske suknje	„ 8 „ 30 „
Pomladanski šaki	„ 5 „ 15 „

Vrhu tega bogata zaloga vsakovrstne robe iz raznih tovarov po naročilu vsled mere, ki se izvrši točno in hitro. Uzorec na zahtevo brezplačno in prosti poštnine.

Novo došli dolmani najnovejšega kroja od 8 do 50 gld. za gospé. Šaki za gospode od 4 do 15 gld.

Teoretično in praktično izučeni **muzik** želi mesto **pevovodje** in **organista** ter bi poučeval tudi petje in na gosli. Le take ponudbe se sprejmejo, ki pridejo iz krajev, v katerih je mogoče delovati v duhu **italijanskega** društva. Ponudbe naj se pošiljajo na opravištvu pod naslovom: organist.

Slovenske molitvene in spodbudne bukve.

Nasledaje knjige iz zaloge Matije Gerberja v Ljubljani:

A. Za mladino.

Hrisogon M. Kruh angeljski. — Pitar L. Sveti Angelj varh. — Neboške iskric. — Pobožni otrok. — Volčič Janez. Jezus in Marija moja ljube on. — Pustite te mala k meni. ker njih je nebeško kraljestvo.

B. Za odrasle.

Čast Bogu na višavah in mir ljudjem na zemlji. — Ključ nebeških vrat. — Jeran L. in Zamejce A. Lijla v Božjem vertu. — Lah V. Sv. Alojzij. — Lesar A. Jezus Kristus devicam svojim nevestam na serece govori. — Pitar L. Mašno in druge molitve. — Rozman I. Dekliške bukve. — Slava Marije Device II. del. — Volčič Janez. Božja pot k naši ljubi Gospej presvetege serece. — Getzemani in Golgota. — Gospod usliši moje molitve. — Sveti misijonski križ. — Marija zgodnja Danica, mati milosti Božje. — Naša ljuba Gospa presvetege serece. — Stopinje k popolni ljubezni Božji. — Sveta ura moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni Božje. — Vertec nebeški. — Vijolice bratom in sestram družbe vednega čezčenja sv. Jožefa. — Zlata šola.

C. Pobožne knjige.

Bratovščina sv. Uršule. — Volčič Janez. Devetdevinica k naši ljubi Gospej presv. Serece. — Pedeset zdihljajev k Mariji Devicei. — Ura moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni.

D. Knjige za službo božjo.

Molitve pri očitni službi Božji. — Sveti Listi in Evangeliji. — Angeljska služba za strežbo pri sv. maši.

E. Pesmarice.

Volčič J. & Jeran L. Svete pesmi III. in IV. knjiga. Te knjige dobivajo se vedno, raznovrstno vezane, kakor: v usnji, platnu, v rujavem usnji, s slonovo kostjo ali s ponarejenim kristalnim steklom, pri

V. Sandriničiju

Via S. Sebastiano št. 3 v Trstu.

Naročila izvršujejo se točno in hitro na vse strani.

Teodor Slabanja,

srebrar v GORICI, ulico Morelli št. 17.

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebnih namreč:

Monstranc, kustodij, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov za altarje, tabernakelne in pred štacijone, križev za altarje in za bandera, relikvijarijev, monstranc ali križev za svetinje, kanonskih tabel, kadilnic s kadilnim čolnicem, raznih steklenic za darilno vino, stopic, ročnikov in krožnikov s kovine, krstnih skled in žlic, kotličev za blagoslovljeno vodo, kropilnikov, posodic za sv. olje in ev. popotnico, drzal za sveče, sklepov pri pluvijalih itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognji pozlati, posrebrati, izčisti in popravi. Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal in pošlje vsako blago dobro shranjeno in poštnine prosto.

Stare nerabljive reči, medenino (messing) in kotlovino jemljem v račun.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudoviteše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nedežnostih, zoper beli tok, bojast, zoper bije sretar čistijski pokvarjeno kri. One ne prežanjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; z naročbo in pošiljavo pa edino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu. Ena steklenica stane 30 novcev.

Št. 1177.

Razpis služeb.

V gradiščanskem š. okraji oddajo se definitivno sledeča mesta:

- 1) šest učiteljskih mest III. plačilne vrste, izmed katerih je 5 v šolah z italijanskim in 1 s slovenskim učnim jezikom;
- 2) deset mest učiteljic III. plačilne vrste, izmed katerih 8 v šolah z italijanskim in 2 s slovenskim učnim jezikom.

Dohodki vseh služeb so poleg dež. š. postavbe 4. marca 1879. t. j.

- 1) gl. 400 letne plače in stanovanje v naravi, oziroma stanarina letnih gl. 80;
- 2) 320 gl. letne plače in stanovanje ali stanarina letnih gl. 60.

Prosilci naj vložijo prošnje s postavnimi spričevali pri tukajšnjem c. kr. okraj. š. svetu do 5. julija 1887.

C. KR. OKRAJNI ŠOLSKI SVET, v Gradišči 24. maja 1887.

Po najvišjem povelji Njg. ces. in kr. Voličanstva Bogato založena, loterijskih prihodkov po c. k. vodstvu zagotovljena

XII. DRŽAVNA LOTERIJA

za skupne vojaške dobrodelne namene

10.128 dobitkov

v skupnem znesku 201.000 gold.

in sicer: 1 glavni dobitok s 60.000 gld., 1 glavni dobitok s 15.000 gld., 1 glavni dobitok s 5000 gld. enotno papirno rento, s 30 pred. in podobitki, potem 5 dobitkov po 1600 gl., 40 dobitkov po 200 gl. in 50 dobitkov po 100 gl. enotne papirne rente, slednjič dobitki v gotovini v skupnem znesku 100.000 gld.

Srečalo se bo nepreklicljivo 5. julija 1887.

Srečka stane 2 gld. a. v.

Natančneje določbe vsega igralni načrt, ki se dobi brezplačno pri oddelku za državno loterijo (Stadl. Riemergasse 7, 2. Stock, im Jacoberhofe), kakor tudi pri mnogobrojnih razpečalcih.

Srečke se dopošljejo poštnine proste.

Na Dunaji, meseca aprila 1887.

C. k. vodstvo loterijskih prihodkov, oddelek za državno loterijo.

V Najem

oddá se hiša v Ribemberku (v „Vasi“) na skladovni cesti, pripravna za gostilno in štuceno ali tudi za pekarijo. S hišo sto združeni tudi dve kleti, ena manjša, druga večja, podzemska; oddati se obe ali ena, kakor ljubo.

Kdor želi o tem več zvedeti, odgovarja mu:

Anton Mahnič,

posestnik v Kobdliji. P. Štanjel.

Želodčne bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izljevov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letničnimi besedami, ni drugega ko prevara, pogosto še škodljiva.

Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčne živce, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega rabarbara, korenike, ki je sploh znana po svojem prebavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvrstno za nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gnjusu, riganju, zabasanju, hemorojdalnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.

V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.